

Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach energetycznych

Zakład Separacji Popiołów Siekierki Sp. z o.o.

Rodzaj dokumentu	Oznaczenie dokumentu	Wersja	Liczba załączników	Liczba stron
Instrukcja	ZSPS-IN-02	2	11	14
Przygotował:		Zatwierdził:		W dniu:
Konrad Korneluk		Andrzej Piwowarski Michał Bieńkowski		08.06.2022
Opiniował:				
Piotr Solecki				
Katarzyna Widera-Dzidt Marcin Smycz Bartłomiej Kubik				

SPIS TREŚCI:

1	Informacje ogólne i podstawa prawna	3
2	Definicje	3
3	Wskazanie pracodawcy z zakresem odpowiedzialności.....	4
4	Określenie podstawowych funkcji w organizacji prac przy Urządzeniach energetycznych	5
5	Ogólne zasady wykonywania Prac eksploatacyjnych przy Urządzeniach energetycznych	8
6	Zasady udzielania upoważnień.....	9
7	Obieg poleceń pisemnych.....	9
8	Prace w przestrzeniach zamkniętych oraz Prace pożarowo i wybuchowe niebezpieczne	11
9	Zasada łączenia funkcji przy wykonywaniu Prac eksploatacyjnych przy Urządzeniach energetycznych	11
10	Zasady wyznaczania Koordynatora w rozumieniu art. 208 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks Pracy (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141).....	11
11	Zasady ewidencjonowania i okresowych badań sprzętu ochronnego elektroizolacyjnego i wskazującego napięcie	12
12	Organizacja Prac pomocniczych	12
13	Zasady organizacji Prac eksploatacyjnych pod nadzorem	13
14	Zasady prowadzenia prac przy urządzeniach elektroenergetycznych wymagających użycia Sprzętu zmechanizowanego	13
15	Zasady organizacji wykonywania Prac eksploatacyjnych wewnątrz Urządzeń energetycznych na dwóch poziomach równocześnie	13
16	Postanowienia Końcowe.....	13

1 Informacje ogólne i podstawa prawna

- 1.1 Instrukcja Organizacji Bezpiecznej Pracy [dalej: **Instrukcja**] określa zasady organizacji i bezpiecznego wykonywania Prac eksploatacyjnych oraz Prac pomocniczych przy urządzeniach energetycznych, których eksploatację prowadzi Zakład Separacji Popiołów Siekierki Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.
- 1.2 Instrukcja została opracowana na podstawie wymagań Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych [dalej: **Rozporządzenia**].
- 1.3 Pozostałe zastosowane regulacje prawne w Instrukcji:
 - 1.3.1 Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2004 poz. 1860 z późn. zm.)
 - 1.3.2 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 1997 nr 129 poz. 844)
 - 1.3.3 Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie badań lekarskich pracowników (Dz.U. 1996 poz. 332 z późn. zm.)
 - 1.3.4 Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59)
 - 1.3.5 Ustawa z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks Pracy (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141)
 - 1.3.6 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U. 2019 poz. 1830)
 - 1.3.7 Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz.U. 2003 nr 89 poz. 828)

2 Definicje

- 2.1 **Czynności łączeniowe** – czynności powodujące zmianę stanu położenia łączników oraz włożenie lub wyjęcie wkładek bezpiecznikowych;
- 2.2 **Dopuszczający** - patrz punkt 4.5;
- 2.3 **Instrukcja eksploatacji urządzenia energetycznego lub grup urządzeń energetycznych (instrukcja eksploatacji)** – opracowana przez pracodawcę instrukcja określająca procedury i zasady wykonywania prac eksploatacyjnych na urządzeniach energetycznych;
- 2.4 **Kierujący zespołem** – Osoba upoważniona, wyznaczona przez Poleceniodawcę do kierowania Zespołem, posiadająca umiejętności zawodowe w zakresie wykonywanej pracy oraz ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji;
- 2.5 **Koordynator** – osoba sprawująca nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników wykonujących pracę w tym samym miejscu. Szczegółowe zasady opisano w pkt. 10;
- 2.6 **Koordynujący** - osoba upoważniona, wyznaczona przez Poleceniodawcę do koordynacji prac określonych w poleceniu pisemnym, związanych z ruchem urządzeń energetycznych, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru;
- 2.7 **Nadzorujący** - osoba upoważniona, wyznaczona do pełnienia nadzoru nad pracami wykonywanymi przez osoby nieuprawnione (bez uprawnień) posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru;
- 2.8 **Osoba upoważniona** - osobę uprawnioną, wyznaczoną pisemnie przez pracodawcę do wykonywania określonych przez niego czynności lub prac eksploatacyjnych;

- 2.9 **Osoba uprawniona** - osobę posiadającą kwalifikacje potwierdzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, 868 i 1093);
- 2.10 **Poleceniodawca** – osoba upoważniona, wyznaczona przez Prowadzącego eksploatację do wydawania poleceń pisemnych, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru;
- 2.11 **Prace eksploatacyjne** - prace wykonywane przy urządzeniach energetycznych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i wymagań ochrony środowiska w zakresie:
 - 2.11.1 **Obsługi**, mające wpływ na zmiany parametrów pracy obsługiwanych urządzeń energetycznych,
 - 2.11.2 **Konserwacji**, związane z zabezpieczeniem i utrzymaniem wymaganego stanu technicznego urządzeń energetycznych,
 - 2.11.3 **Remontów** urządzeń energetycznych związanych z usuwaniem usterek i awarii, w celu doprowadzenia ich do wymaganego stanu technicznego,
 - 2.11.4 **Montażu**, niezbędne do instalowania i przyłączania urządzeń energetycznych,
 - 2.11.5 **kontrolno-pomiarowym**, niezbędne do dokonania oceny stanu technicznego, parametrów eksploatacyjnych, jakości regulacji i sprawności energetycznej urządzeń energetycznych;
- 2.12 **Prace pomocnicze przy urządzeniach energetycznych (prace pomocnicze)**- prace niebędące pracami eksploatacyjnymi, do których zalicza się w szczególności prace: budowlane, malarskie, porządkowe, pielęgnacyjne, transportowe oraz związane z obsługą sprzętu zmechanizowanego, Wykaz prac pomocniczych stanowi załącznik nr 8 do Instrukcji;
- 2.13 **Prace pożarowo i wybuchowo niebezpieczne** – prace obejmujące w szczególności: spawanie mogące powodować powstanie iskier lub otwartego ognia, cięcie metali za pomocą palnika
- 2.14 lub innych urządzeń, podgrzewanie i lutowanie metodą otwarte ognia, prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami;
- 2.15 **Pracownik prowadzący eksploatację** - osoba zatrudniona na umowę o pracę w Zakładzie Separacji Popiołów Siekierki sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- 2.16 **Pracownik wykonawcy** - osoba zatrudniona przez wykonawcę lub jego podwykonawców, a także każda inna osoba wykonująca pracę na rzecz wykonawcy;
- 2.17 **Prowadzący eksploatację** - patrz punkt 3.1;
- 2.18 **Raport dobowy** – dziennik operacyjny prowadzony w wersji elektronicznej przez wyznaczone osoby, zawierający najważniejsze informacje z przebiegu zmiany, prowadzony z podziałem na obiekty BSP/HiCarbon oraz ProAsh®;
- 2.19 **Sprzęt zmechanizowany** – należy przez to rozumieć maszyny i urządzenia, takie jak dźwignice, przenośniki, betoniarki, przeciągarki wagonowe, ciągniki;
- 2.20 **Strefa pracy** - odpowiednio przygotowane miejsce lub stanowisko pracy w zakresie niezbędnym do bezpiecznego wykonywania prac eksploatacyjnych;
- 2.21 **Urządzenia energetyczne** - urządzenia, instalacje i sieci, w rozumieniu przepisów prawa energetycznego, stosowane w technicznych procesach wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji, magazynowania oraz użytkowania paliw lub energii;
- 2.22 **Wykonawca** – patrz punkt 3.4;
- 2.23 **Zespół** - co najmniej dwie osoby wykonujące pracę.

3 Wskazanie pracodawcy z zakresem odpowiedzialności

- 3.1 Pracodawcą prowadzącym eksploatację Urządzeń energetycznych (zwanym dalej: „Prowadzącym eksploatację”) jest spółka **Zakład Separacji Popiołów Siekierki sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** w imieniu której działa Prezes Zarządu Spółki, a także osoby

umocowane do podejmowania w imieniu Spółki określonych w pełnomocnictwach czynności w sprawach z zakresu prawa pracy, tj. Kierownik Zakładu i Zastępca Kierownika Zakładu.

- 3.2 Prowadzący eksploatację odpowiedzialny jest w szczególności za:
 - 3.2.1 sporządzenie i bieżącą aktualizację niniejszej Instrukcji,
 - 3.2.2 sporządzenie i bieżącą aktualizację Instrukcji eksploatacji Urządzeń energetycznych lub grup Urządzeń energetycznych,
 - 3.2.3 pisemne i imienne upoważnienie do wykonywania czynności związanych z organizacją prac przy Urządzeniach energetycznych (Poleceniodawców, Koordynujących, Dopuszczających, Nadzorujących oraz Kierujących zespołami),
 - 3.2.4 pisemne i imienne upoważnienie osób uprawnionych do wykonywania Prac eksploatacyjnych,
- 3.3 Prowadzący eksploatację może wyznaczyć inne osoby do realizacji powyższych obowiązków na podstawie pisemnych pełnomocnictw.
- 3.4 Pracodawcą zewnętrznym (zwanym dalej: „**Wykonawcą**”) jest każdy podmiot, który realizuje prace na rzecz Prowadzącego eksploatację na podstawie zawartych umów lub pisemnych zleceń.
- 3.5 Wykonawca odpowiedzialny jest w szczególności za:
 - 3.5.1 dobór osób posiadających wymagane kwalifikacje do wykonania zleconych prac,
 - 3.5.2 zapewnienie, że osoby skierowane do wykonywania prac na rzecz Prowadzącego eksploatację będą:
 - 3.5.2.0 przez cały okres wykonywania prac posiadały zdolność do wykonywania pracy na danym stanowisku pracy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie badań lekarskich pracowników (Dz.U. 1996 poz. 332 z późn. zm.);
 - 3.5.2.1 przez cały okres wykonywania prac będą posiadały niezbędne uprawnienia i kwalifikacje konieczne do realizacji zleconych prac;
 - 3.5.2.2 posiadały ważne zaświadczenia o odbyciu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2004 poz. 1860 z późn. zm.);
 - 3.5.2.3 zapoznane z oceną ryzyka zawodowego dla stanowisk, na których pracują;
 - 3.5.2.4 zapoznane z regulacjami wewnętrznymi w zakresie BHP obowiązującymi u Prowadzącego eksploatację, dostarczonymi Wykonawcy wraz z umową;
 - 3.5.2.5 posiadały odpowiednie przygotowanie zawodowe do wykonania zleconych prac, jeżeli Wykonawca wskazał ich do pełnienia funkcji Kierującego zespołem lub Nadzorującego,
 - 3.5.3 sporządzenie, bieżącą aktualizację i przekazanie Prowadzącemu eksploatację listy osób upoważnionych do wykonywania Prac eksploatacyjnych,
 - 3.5.4 zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków zleconych prac, w tym wyposażenie wszystkich osób pracujących na rzecz Wykonawcy w odzież, obuwie oraz środki ochrony indywidualnej właściwe do rodzaju zagrożeń i charakteru wykonywanych prac.
 - 3.5.5 zapewnienie przestrzegania postanowień niniejszej Instrukcji.
- 3.6 Wykonawca odpowiada za działania swoich podwykonawców i innych osób wykonujących pracę na rzecz Wykonawcy, na tych samych zasadach jak za swoich pracowników.

4 Określenie podstawowych funkcji w organizacji prac przy Urządzeniach energetycznych

- 4.1 **Poleceniodawca** - Osoba upoważniona, wyznaczona przez Prowadzącego eksploatację do wydawania poleceń pisemnych, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru. Zakres, grupa urządzeń oraz rodzaj urządzeń, które obejmuje świadectwo

kwalifikacyjne muszą być zgodne z charakterem polecanych prac oraz wymaganiami Instrukcji eksploatacji danego urządzenia. Zakres upoważnienia Poleceniodawcy oraz czas na jaki upoważnienie zostało wydane jest wskazany w liście osób upoważnionych.

- 4.2 Do podstawowych obowiązków Poleceniodawcy należy:
 - 4.2.1 zapoznanie się z listą osób upoważnionych w zakresie wystawianego polecenia pisemnego oraz jej archiwizacja,
 - 4.2.2 udostępnienie listy osób upoważnionych innym osobom biorącym udział w organizacji prac przy Urządzeniach energetycznych, o ile to konieczne,
 - 4.2.3 sporządzenie polecenia pisemnego wraz z załącznikami oraz weryfikacja jego poprawności i kompletności,
 - 4.2.4 rejestracja wydanych poleceń pisemnych.
- 4.3 **Koordynujący** - Osoba upoważniona, wyznaczona przez Poleceniodawcę do koordynacji prac określonych w poleceniu pisemnym, związanych z ruchem urządzeń energetycznych, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru. Zakres, grupa urządzeń oraz rodzaj urządzeń, które obejmuje świadectwo kwalifikacyjne muszą być zgodne z charakterem koordynowanych prac oraz wymaganiami Instrukcji eksploatacji danego urządzenia. Zakres upoważnienia Koordynującego oraz czas na jaki upoważnienie zostało wydane jest wskazany w liście osób upoważnionych.
- 4.4 Do podstawowych obowiązków Koordynującego należy:
 - 4.4.1 określenie zakresu oraz kolejności wykonywania Czynności łączeniowych, związanych z przygotowaniem i likwidacją Strefy pracy, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo lub technologia wykonywania prac,
 - 4.4.2 wydanie zezwolenia na przygotowanie, przekazanie i likwidację Strefy pracy,
 - 4.4.3 ustalenie kolejności prowadzenia prac, przerywania, wznowienia lub zakończenia prac,
 - 4.4.4 wydanie zezwolenia na uruchomienie Urządzeń energetycznych, przy których była wykonywana praca, jeżeli w związku z jej wykonywaniem urządzenia te były wyłączone z ruchu.
- 4.5 **Dopuszczający** - Osoba upoważniona, wyznaczona przez Poleceniodawcę i upoważniona przez Prowadzącego eksploatację do wykonywania czynności związanych z dopuszczeniem do Prac eksploatacyjnych w zakresie przygotowania, przekazania i likwidacji Strefy pracy oraz zakończenia pracy na polecenie pisemne, posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji. Zakres, grupa urządzeń oraz rodzaj urządzeń, które obejmuje świadectwo kwalifikacyjne muszą być zgodne z charakterem prac podlegających dopuszczeniu oraz wymaganiami Instrukcji eksploatacji danego urządzenia. Zakres upoważnienia Dopuszczającego oraz czas na jaki upoważnienie zostało wydane jest wskazany w liście osób upoważnionych.
- 4.6 Do podstawowych obowiązków Dopuszczającego należy:
 - 4.6.1 Przygotowanie Strefy pracy obejmujące:
 - 4.6.1.1 uzyskanie zezwolenia na dokonanie Czynności łączeniowych od Koordynującego,
 - 4.6.1.2 wyłączenie urządzeń z ruchu, jeżeli wymaga tego technologia lub bezpieczeństwo wykonywanych prac oraz zabezpieczenie tych urządzeń przed przypadkowym uruchomieniem lub doprowadzeniem czynników stwarzających zagrożenie,
 - 4.6.1.3 zastosowanie wymaganych zabezpieczeń na wyłączonych urządzeniach oraz sprawdzenie, czy zostały usunięte czynniki stwarzające zagrożenie, takie jak: napięcie, ciśnienie, woda, gaz, temperatura itp.,
 - 4.6.1.4 oznaczenie Strefy pracy znakami bezpieczeństwa.

- 4.6.1.5 zapoznanie kierującego zespołem z zagrożeniami występującymi w Strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.
- 4.6.2 Dopuszczenie do pracy obejmujące:
 - 4.6.2.1 sprawdzenie poprawności przygotowania Strefy pracy,
 - 4.6.2.2 wskazanie Zespołowi lub Kierującemu zespołem Strefy pracy,
 - 4.6.2.3 instruktaż o zagrożeniach w Strefie pracy lub jej sąsiedztwie,
 - 4.6.2.4 pisemne potwierdzenie dopuszczenia do pracy na poleceniu pisemnym,
 - 4.6.2.5 zarejestrowanie dopuszczenia do pracy w rejestrze dopuszczeń,
 - 4.6.2.6 przyjęcie od Kierującego zespołem karty bieżącego składu Zespołu,
 - 4.6.2.7 zgłoszenie Koordynującemu dopuszczenia Zespołu do pracy.
- 4.6.3 Likwidację Strefy pracy obejmującą:
 - 4.6.3.1 sprawdzenie, czy praca została zakończona, a sprzęt i narzędzia oraz zbędne materiały i odpady wytworzone przy realizacji prac zostały usunięte ze Strefy pracy,
 - 4.6.3.2 Sprawdzenie czy Zespół opuścił Strefę pracy,
 - 4.6.3.3 usunięcie środków ochronnych użytych do przygotowania Strefy pracy i jej zabezpieczenia lub używanych przy wykonywaniu pracy,
 - 4.6.3.4 poinformowanie Koordynującego o zakończeniu pracy i gotowości urządzeń lub instalacji do ruchu,
 - 4.6.3.5 pisemne potwierdzenie zakończenia prac na poleceniu pisemnym oraz w rejestrze dopuszczeń,
 - 4.6.3.6 archiwizację polecenia pisemnego wraz z załącznikami zgodnie z Instrukcją Obiegu Dokumentów Technicznych.
- 4.7 **Kierujący zespołem** - Osoba upoważniona, wyznaczona przez Poleceniodawcę do kierowania Zespołem, posiadająca umiejętności zawodowe w zakresie wykonywanej pracy oraz ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji. Zakres, grupa urządzeń oraz rodzaj urządzeń, które obejmuje świadectwo kwalifikacyjne muszą być zgodne z charakterem wykonywanych prac oraz wymaganiami Instrukcji eksploatacji danego urządzenia. Zakres upoważnienia Kierującego zespołem oraz czas na jaki upoważnienie zostało wydane jest wskazany w liście osób upoważnionych.
- 4.8 Do podstawowych obowiązków Kierującego zespołem należy:
 - 4.8.1 dobór osób do wykonania polecanej pracy,
 - 4.8.2 sprawdzenie przygotowania Strefy pracy i przejęcie jej, jeżeli została przygotowana właściwie,
 - 4.8.3 zapoznanie każdego z członków Zespołu z występującymi zagrożeniami w Strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie oraz z metodami bezpiecznego wykonywania pracy,
 - 4.8.4 sporządzenie i bieżącą aktualizację karty bieżącego składu Zespołu oraz przekazywanie jej Dopuszczającemu.
 - 4.8.5 egzekwowanie od każdego członka Zespołu stosowania właściwych środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz narzędzi i sprzętu, zgodnie z Instrukcją stosowania środków ochrony osobistej,
 - 4.8.6 zapewnienie wykonania pracy w sposób bezpieczny,
 - 4.8.7 sprawdzenie zabezpieczenia Strefy pracy przed każdym wznowieniem prac po przerwie, a w przypadku stwierdzenia pogorszenia się warunków bezpieczeństwa poinformowanie o tym Dopuszczającego w celu doprowadzenia warunków do wymaganego poziomu bezpieczeństwa i ponownego dopuszczenia,

- 4.8.8 wyprowadzenie Zespołu ze Strefy pracy, w przypadku opuszczenia Strefy pracy przez Kierującego zespołem,
- 4.8.9 posiadanie przy sobie polecenia pisemnego przez cały okres wykonywania prac i okazywanie polecenia na każde wezwanie przedstawicieli Prowadzącego eksploatację,
- 4.8.10 zwrócenie Dopuszczającemu polecenia pisemnego wraz z załącznikami po każdej likwidacji Strefy pracy.
- 4.9 **Nadzorujący** - Osoba upoważniona, wyznaczona do pełnienia nadzoru nad pracami wykonywanymi przez osoby nieuprawnione (bez uprawnień) posiadająca ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru. Zakres, grupa urządzeń oraz rodzaj urządzeń, które obejmuje świadectwo kwalifikacyjne muszą być zgodne z charakterem wykonywanych prac oraz wymaganiami Instrukcji eksploatacji danego urządzenia. Zakres upoważnienia Nadzorującego oraz czas na jaki upoważnienie zostało wydane jest wskazany w liście osób upoważnionych.
- 4.10 Nadzorujący wykonuje wyłącznie czynności nadzoru oraz realizuje obowiązki Kierującego zespołem.

5 Ogólne zasady wykonywania Prac eksploatacyjnych przy Urządzeniach energetycznych

- 5.1 Prace eksploatacyjne mogą wykonywać jedynie Osoby upoważnione.
- 5.2 Pracodawca może dopuścić do wykonywania Prac eksploatacyjnych osoby niebędące Osobami uprawnionymi, pod nadzorem Osoby upoważnionej (Nadzorujący):
 - 5.2.1 w celu przyuczenia do zawodu,
 - 5.2.2 osoby reprezentujące organy nadzoru zewnętrznego,
 - 5.2.3 osoby prowadzące specjalistyczne prace serwisowe,
 - 5.2.4 osoby będące uczniami szkoły ponadpodstawowej prowadzącej kształcenie w zawodzie, dla którego podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59), przewiduje nabycie umiejętności związanych z wykonywaniem Prac eksploatacyjnych przy Urządzeniach energetycznych.
- 5.3 Prace eksploatacyjne mogą być wykonywane na polecenie pisemne lub bez polecenia.
 - 5.3.1 **Bez polecenia pisemnego** dozwolone jest:
 - 5.3.1.1 wykonywanie czynności związanych z ratowaniem zdrowia lub życia ludzkiego lub środowiska naturalnego,
 - 5.3.1.2 zabezpieczanie przez Osoby uprawnione mienia przed zniszczeniem,
 - 5.3.1.3 wykonywanie przez Osoby upoważnione Prac eksploatacyjnych zawartych w Instrukcjach eksploatacji ustalonych przez Pracodawcę, z wyłączeniem Prac eksploatacyjnych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego.
 - 5.3.2 **Na polecenie pisemne** należy wykonywać Prace eksploatacyjne:
 - 5.3.2.1 stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego, określone w Wykazie prac szczególnie niebezpiecznych, który stanowi Załącznik nr 7 do Instrukcji.
 - 5.3.2.2 pozostałe Prace eksploatacyjne niewymienione w punkcie 5.3.1
- 5.4 Prace określone w punkcie 5.3.2 należy wykonywać w Zespole, w celu zapewnienia asekuracji.
- 5.5 Sposób zabezpieczania Urządzeń energetycznych w ramach przygotowania Strefy pracy powinien zostać przygotowany z uwzględnieniem:

- 5.5.1.1 zasady przygotowywania Stref pracy, określonych w Załączniku nr 6 do Instrukcji,
- 5.5.1.2 zasad opisanych w Instrukcjach eksploatacji tych urządzeń,
- 5.5.1.3 wymagań Instrukcji Systemu Blokowania i Oznaczania (LOTO) oraz wydanych na jej podstawie Kart LOTO, o ile zostały opracowane dla danych urządzeń,
- 5.5.1.4 warunków bezpieczeństwa opisanych przez Poleceniodawcę w treści polecenia pisemnego.

6 Zasady udzielania upoważnień

- 6.1 Upoważnienie do wykonywania Prac eksploatacyjnych oraz czynności związanych z organizacją prac może zostać nadane jedynie osobie posiadającej ważne świadectwo kwalifikacyjne i jedynie w zakresie tego świadectwa.
- 6.2 Upoważnienia są terminowe. Termin upoważnienia nie może przekraczać daty ważności świadectwa kwalifikacyjnego.
- 6.3 Upoważnienia Pracowników prowadzącego eksploatację do wykonywania Prac eksploatacyjnych dokonuje się na Liście osób upoważnionych po stronie Prowadzącego eksploatację, której wzór określa Załącznik nr 4 do Instrukcji.
- 6.4 Upoważnienia Pracowników wykonawcy do wykonywania Prac eksploatacyjnych dokonuje się na dostarczonej przez Wykonawcę Liście osób upoważnionych po stronie Wykonawcy, której wzór określa Załącznik nr 5 do Instrukcji.
- 6.5 Upoważnienia do wykonywania czynności związanych z organizacją prac przy Urządzeniach energetycznych, dokonuje się na Liście osób upoważnionych po stronie Prowadzącego eksploatację, w przypadku Pracowników prowadzącego eksploatację oraz na Liście osób upoważnionych po stronie Wykonawcy, w przypadku Pracowników wykonawcy.
- 6.6 Listy osób upoważnionych podlegają archiwizacji przez okres 5 lat. Dopuszcza się archiwizację w wersji elektronicznej.

7 Obieg poleceń pisemnych

- 7.1 Polecenia pisemne są sporządzane przez Poleceniodawców, według wzoru określonego Załącznikiem nr 1 do Instrukcji.
 - 7.1.1 Polecenie pisemne wystawia się na prace wykonywane przez jeden Zespół w jednej Strefie pracy. Dozwolone jest wystawianie jednego polecenia pisemnego na takie same prace wykonywane przez jeden Zespół kolejno w innych Strefach pracy, gdy Zespół pracuje w tym samym czasie tylko w jednym miejscu, a warunki bezpiecznego wykonania pracy są takie same we wszystkich miejscach.
 - 7.1.2 W razie potrzeby Poleceniodawca może w poleceniu dokonać zmiany uprzednio podanych terminów wykonania pracy. Zmiana powinna zostać odnotowana przez Poleceniodawcę w odpowiednim punkcie polecenia pisemnego. Informację o zmianie terminów może nanieść na poleceniu również Dopuszczający, po otrzymaniu od poleceniodawcy potwierdzenia za pomocą elektronicznej poczty służbowej.
 - 7.1.3 Inne niż opisane powyżej zmiany w treści polecenia są niedopuszczalne.
- 7.2 Po sporządzeniu polecenia, Poleceniodawca powinien zarejestrować je w Rejestrze wydanych poleceń pisemnych, którego wzór został określony w Załączniku nr 9 do Instrukcji.
 - 7.2.1 Dopuszcza się prowadzenie jednego rejestru wydanych poleceń dla wszystkich Poleceniodawców w ramach jednej jednostki organizacyjnej.
 - 7.2.2 Dopuszcza się prowadzenie rejestru wydanych poleceń w formie elektronicznej.

- 7.3 Po sporządzeniu polecenia Poleceniodawca, przekazuje je w dwóch egzemplarzach w wersji papierowej lub w jednym egzemplarzu w wersji elektronicznej podpisanej podpisem kwalifikowanym do Koordynującego.
- 7.3.1 Dopuszcza się przekazywanie polecenia pisemnego za pośrednictwem służbowej poczty elektronicznej lub wewnętrznej sieci komputerowej.
- 7.4 Koordynujący dokonuje weryfikacji polecenia pisemnego obejmującego sprawdzenie jego kompletności i poprawności. W przypadku braku uwag, Koordynujący przekazuje polecenie właściwemu Dopuszczającemu. Dopuszcza się przekazywanie polecenia za pośrednictwem służbowej poczty elektronicznej lub wewnętrznej sieci komputerowej. Przekazanie oznacza zgodę na rozpoczęcie przygotowania Strefy pracy.
- 7.4.1 W przypadku stwierdzenia braków lub przeszkód uniemożliwiających wykonanie pracy na polecenie pisemne, Koordynujący odsyła polecenie Poleceniodawcy wraz z uzasadnieniem.
- 7.5 Czynności wykonywane przez Dopuszczającego, po przyjęciu polecenia od Koordynującego:
 - 7.5.1 wydruk polecenia w dwóch egzemplarzach wraz z załącznikami, o ile koordynujący dostarczył mu je w wersji elektronicznej,
 - 7.5.2 przygotowanie Strefy pracy,
 - 7.5.3 po uzyskaniu zgody Koordynującego, dopuszczenie Zespół do wykonania pracy i przekazanie Strefy pracy Kierującemu zespołem. Dopuszczenie powinno zostać potwierdzone podpisami Kierującego zespołem oraz Dopuszczającego na dwóch egzemplarzach polecenia pisemnego.
 - 7.5.4 zachowanie jednego egzemplarza polecenia pisemnego przez Dopuszczającego i przekazanie drugiego egzemplarza Kierującemu zespołem na czas wykonania prac,
 - 7.5.5 odnotowanie informacji o dopuszczeniu w Rejestrze dopuszczeń do prac na polecenie pisemne, którego wzór został określony w Załączniku nr 9 do Instrukcji.
- 7.6 Po przyjęciu Strefy pracy, Kierujący zespołem realizuje prace wskazane w poleceniu pisemnym, zgodnie z poniższymi wskazówkami:
 - 7.6.1 rozpoczęcie realizacji prac może nastąpić tylko po uprzednim sporządzeniu i przekazaniu Dopuszczającemu karty bieżącego składu Zespołu. Jeżeli w trakcie prowadzenia prac skład Zespołu uległ zmianie karta musi być niezwłocznie zaktualizowana i przekazana Dopuszczającemu,
 - 7.6.2 Po zakończeniu prac Kierujący zespołem przekazuje informację o zakończeniu prac Dopuszczającemu i zwraca mu egzemplarz polecenia pisemnego.
- 7.7 Jeżeli w trakcie realizacji prac lub przerw w pracy Zespołu, w Strefie pracy dojdzie do jakiegokolwiek pogorszenia się warunków bezpieczeństwa lub zmian w zastosowanych zabezpieczeniach, ponowne rozpoczęcie pracy możliwe jest dopiero po ponownym dopuszczeniu.
- 7.8 Dopuszczający w porozumieniu z Kierującym zespołem po zakończeniu pracy weryfikuje poprawność wykonanych prac, następnie dokonuje likwidacji Strefy pracy i potwierdza to pisemnie na poleceniu pisemnym oraz w Rejestrze dopuszczeń do prac na polecenie pisemne. W momencie zakończenia prac Dopuszczający powinien dysponować dwoma egzemplarzami polecenia pisemnego. Jeśli jeden z egzemplarzy został zagubiony, Dopuszczający wraz z Koordynującym i Kierującym zespołem (o ile jest obecny na terenie zakładu Prowadzącego eksploatację), powinni sporządzić notatkę dokumentującą ten fakt. Treść notatki powinna zostać przekazana Poleceniodawcy oraz Kierującemu zespołem lub jego przełożonemu, o ile Kierujący zespołem nie był obecny podczas jej sporządzania.

Notatka podlega archiwizacji wraz z poleceniem zgodnie z Instrukcją Obiegu Dokumentów Technicznych.

- 7.9 Po zakończeniu prac Dopuszczający archiwizuje polecenie pisemne wraz z załącznikami przez 90 dni. Wyjątek stanowi protokół badania atmosfery, który należy archiwizować przez 3 lata.

8 Prace w przestrzeniach zamkniętych oraz Prace pożarowo i wybuchowo niebezpieczne

8.1 Prace w przestrzeniach zamkniętych

- 8.1.1 Prace w przestrzeniach zamkniętych należy wykonywać zgodnie z Instrukcją eksploatacji oraz zgodnie z treścią polecenia pisemnego.
- 8.1.2 Prace w przestrzeniach zamkniętych można rozpocząć jedynie po zastosowaniu zabezpieczeń opisanych w dokumentach wskazanych w punkcie 5.5 Instrukcji.
- 8.1.3 Polecenie pisemne, którego zakres obejmuje prace w przestrzeni zamkniętej powinno być wystawione wraz Protokołem badania atmosfery, którego wzór stanowi Załącznik nr 2 do Instrukcji.
- 8.1.4 Protokół badania atmosfery powinien zostać sporządzony przez Poleceniodawcę, z wyłączeniem miejsc przeznaczonych na wyniki pomiarów, które uzupełnia Dopuszczający.
- 8.1.5 Przeprowadzenie badań atmosfery należy do obowiązków Dopuszczającego, który po przeprowadzonym badaniu powinien odnotować wyniki pomiarów na każdym egzemplarzu Protokołu badania atmosfery.

8.2 Prace pożarowo i wybuchowo niebezpieczne

- 8.2.1 Prace niebezpieczne powinny być prowadzone uwzględniając sposoby ich zabezpieczania pod względem pożarowym, zgodnie z rozdziałem 5 Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.
- 8.2.2 W przypadku prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, dla których według wymagań rozdziału 5 Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, konieczne jest sporządzenie Protokołu zabezpieczenia Prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych, który stanowi załącznik nr 4 do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Protokół jest sporządzany przez Poleceniodawcę i stanowi integralny załącznik polecenia pisemnego.

9 Zasada łączenia funkcji przy wykonywaniu Prac eksploatacyjnych przy Urządzeniach energetycznych.

- 9.1 Podstawowe funkcje zostały opisane w rozdziale 4 Instrukcji.
- 9.2 Zabrania się łączenia więcej niż dwóch funkcji jednocześnie. Łączeniu nie mogą podlegać funkcje Dopuszczającego i Kierującego zespołem, z wyjątkiem technologii prac pod napięciem.

10 Zasady wyznaczania Koordynatora w rozumieniu art. 208 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks Pracy (Dz.U. 1974 nr 24 poz. 141)

- 10.1 Koordynatora należy wyznaczyć, gdy jednocześnie w tym samym miejscu wykonują pracę Pracownicy zatrudnieni przez różnych Pracodawców.
- 10.2 Wyznaczenie Koordynatora i przekazanie tej informacji Prowadzącemu eksploatację jest obowiązkiem Wykonawcy. W przypadku braku porozumienia pomiędzy równoważnymi Wykonawcami Koordynatora wyznacza Prowadzący eksploatację.
- 10.3 Dla Prac eksploatacyjnych przy Urządzeniach energetycznych Koordynator prac musi posiadać ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru, w zakresie odpowiadającym Koordynowanym pracom.

10.4 Do obowiązków Koordynatora należy w szczególności:

- 10.4.1 ustalenie harmonogramu prac uwzględniającego zadania wszystkich Zespołów realizujących prace, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo lub technologia ich wykonywania;
 - 10.4.2 zapewnienie współpracy osób Kierujących pracami zespołów i osób nadzorujących te prace;
 - 10.4.3 ustalenie sposobu łączności i sposobu alarmowania w sytuacji zaistnienia zagrożenia lub awarii.
- 10.5 Zasady koordynacji prac pomiędzy PGNiG TERMIKA SA oraz Prowadzącym eksploatację określa rozdział 6 oraz 7 Instrukcji współpracy ZSPS i PGNiG TERMIKA SA.

11 Zasady ewidencjonowania i okresowych badań sprzętu ochronnego elektroizolacyjnego i wskazującego napięcie.

- 11.1 Osobą odpowiedzialną za prowadzenie ewidencji sprzętu ochronnego elektroizolacyjnego i wskazującego napięcie jest Specjalista zarządzania majątkiem wyznaczony przez Kierownika zakładu Prowadzącego eksploatację. Ewidencja powinna zawierać co najmniej następujące informacje:
- 11.1.1 Numer ewidencyjny (nadany przez Prowadzącego eksploatację)
 - 11.1.2 Nazwa sprzętu
 - 11.1.3 Data ostatniego badania okresowego
 - 11.1.4 Data następnego badania okresowego
- 11.2 Kierownik zakładu Prowadzącego eksploatację jest zobowiązany do przeprowadzania okresowych badań sprzętu na zasadach określonych przez producenta. Wyniki przeprowadzenia okresowych badań powinny być archiwizowane, co najmniej do czasu wykonania kolejnych badań.
- 11.3 Sprzęt ochronny elektroizolacyjny i wskazujący napięcie wykorzystywany przez Wykonawcę, nie podlega ewidencjonowaniu przez Prowadzącego eksploatację. Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia własnej ewidencji i zapewnienia, że sprzęt ten jest sprawny, podlega okresowym badaniom określonym przez producenta i będzie wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.

12 Organizacja Prac pomocniczych

- 12.1 Wykaz Prac pomocniczych stanowi Załącznik nr 8 do Instrukcji.
- 12.2 Prace pomocnicze mogą być wykonywane przez osoby nieuprawnione
- 12.3 Prace pomocnicze wykonywane przez osoby nieuprawnione w pomieszczeniu lub na terenie ruchu elektrycznego powinny być realizowane pod nadzorem Osoby upoważnionej na polecenie pisemne.
- 12.4 Prace pomocnicze oraz inne prace, dla których nie jest wymagana forma prac na polecenie pisemne, powinny zostać odnotowane w Raporcie dobowym prowadzonym przez wyznaczonego Pracownika prowadzącego eksploatację. Wzór raportu został określony w Załączniku nr 9 do Instrukcji. W Raporcie dobowym zawiera się co najmniej informację o:
- 12.4.1 Wykonawcy
 - 12.4.2 zakresie wykonywanych prac
 - 12.4.3 miejscu wykonywania prac
 - 12.4.4 dacie i godzinie rozpoczęcia i zakończenia prac
 - 12.4.5 osobie kierującej pracami wraz z jej danymi kontaktowymi, o ile są dostępne
 - 12.4.6 osobie zlecającej prace.

13 Zasady organizacji Prac eksploatacyjnych pod nadzorem

- 13.1 Dopuszcza się wykonywanie Prac eksploatacyjnych przez osoby nieuprawnione pod nadzorem Osoby upoważnionej (Nadzorujący) w przypadkach opisanych w punkcie 5.2
- 13.2 Osoba pełniąca nadzór nad tymi pracami (Nadzorujący), realizuje obowiązki Kierującego zespołem w zakresie opisanym w punkcie 4.8. Nadzorujący nie może wykonywać innych zadań niż nadzorowanie, w szczególności nie może brać aktywnego udziału w wykonywaniu prac.
- 13.3 Wydawanie zgody na prowadzenie Prac eksploatacyjnych pod nadzorem Osoby upoważnionej jest zastrzeżone dla Prowadzącego eksploatację. Prowadzący eksploatację może odmówić Wykonawcy wydania zgody na realizację prac pod nadzorem Osoby upoważnionej, bez podania przyczyny.
- 13.4 Zgodę na prowadzenie Prac eksploatacyjnych pod nadzorem w imieniu Prowadzącego eksploatację wydaje Poleceniodawca.

14 Zasady prowadzenia prac przy urządzeniach elektroenergetycznych wymagających użycia Sprzętu zmechanizowanego

- 14.1 Prowadzenie prac przy urządzeniach elektroenergetycznych, eksploatowanych przez podmioty zewnętrzne, odbywa się na podstawie indywidualnych ustaleń pomiędzy Prowadzącym eksploatację a podmiotem prowadzącym eksploatację instalacji.
- 14.2 Prowadzenie prac wymagających użycia Sprzętu zmechanizowanego przy urządzeniach elektroenergetycznych eksploatowanych przez Prowadzącego eksploatację odbywa się na podstawie polecenia pisemnego.

15 Zasady organizacji wykonywania Prac eksploatacyjnych wewnątrz Urządzeń energetycznych na dwóch poziomach równocześnie

- 15.1 Zabronione jest wykonywanie Prac eksploatacyjnych wewnątrz Urządzeń energetycznych na co najmniej dwóch poziomach równocześnie, jeżeli Strefa pracy została usytuowana jedna nad drugą, bez wymaganych zabezpieczeń.
- 15.2 Zabezpieczenia, o których mowa powyżej powinny zostać określone w Instrukcjach eksploatacji lub ustalone przez Poleceniodawcę i odnotowane w poleceniu pisemnym.

16 Postanowienia Końcowe

- 16.1. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Andrzej Piwowarski

Prezes Zarządu

.....

Michał Bieńkowski

Członek Zarządu

.....

ZAŁĄCZNIKI:

1. Wzór polecenia pisemnego
2. Wzór protokołu badań atmosfery
3. Wzór karty bieżącego składu zespołu
4. Wzór listy osób upoważnionych po stronie Prowadzącego eksploatację
5. Wzór listy osób upoważnionych po stronie Wykonawcy
6. Minimalne wymagania dla przygotowania Stref pracy przy Urządzeniach energetycznych
7. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych
8. Wykaz Prac pomocniczych
9. Wzory rejestrów wydanych poleceń pisemnych oraz dopuszczeń
10. Schemat obiegu poleceń pisemnych
11. Schemat podziału obowiązków w organizacji prac na polecenie pisemne